

prima instanță: L. Pruteanu
instanța de apel: N. Budăi, V. Pruteanu, A. Pahopol

dosarul nr. 3ra-1087/14

ÎNCHEIERE

01 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii Maria Ghervas, Iurie Bejenaru,

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Abou Elkhir Mahomed,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Abou Elkhir Mohamed către Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele RM privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2014, prin care a fost admis apelul declarat de Aparatul Președintelui Republicii Moldova, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 16 decembrie 2013 cu emiterea unei noi hotărîri de scoatere de pe rol a acțiunii.

c o n s t a t ă

La data de 15 februarie 2013 Abou Elkhir Mohamed, a depus cerere de chemare în judecată către Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele RM privind contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat, că s-a născut la 08 decembrie 1969 în orașul Moderiat Eltahrir din Egipt.

A trăit în Egipt cu act de călătorie egiptean pentru refugiați palestinieni. A terminat studiile în 1987 la școala liceală din Alarish (Egipt). În anul 1991 a absolvit facultatea de comerț și management din orașul Port Said (Egipt).

Din 1993 până în 2001 s-a aflat pe teritoriul României, unde a lucrat în calitate de comerciant.

În anul 1994 s-a căsătorit cu o cetățeană palestiniană, cu care are trei copii - Ehdaa , născută la 07 august 1995, Iman, născut la 25 mai 2001- ambele născute în Egipt și Momen, născut la 18 martie 2000 în România.

La sfârșitul anului 2000, familia a plecat în Egipt, iar el, pe data de 01 februarie 2001, a venit în Moldova. Găsindu-și un loc de muncă asigurat, autoritățile

moldovenești i-au eliberat permis de ședere pe doi ani, oferindu-i posibilitatea de a munci.

După această perioadă, nu au mai fost acordate vize de ședere pentru palestinienii - posesori de acte de călătorie, ceea ce l-a determinat să solicite azil.

La moment are statut de refugiat și deține un buletin de identitate. De la data de 01 februarie 2001 nu a avut ieșiri și intrări în/din țară.

În prezent este căsătorit cu cetățeană Republicii Moldova, Tâlmaci Tatiana Alexandru, împreună cu care a procurat un imobil pentru a construi o casă.

Dorește să obțină cetățenia Republicii Moldova, pentru că trăiește pe teritoriul țării de foarte mult timp și se simte membrul familiei, care se numește societatea moldovenească, mai ales, că se consideră integrat în Moldova din toate punctele de vedere - moral, social, material, cunoaște limba de stat și are surse legale de existență dar nu are cetățenia Republicii Moldova, care este a doua lui patrie unde dorește să trăiască mai departe.

Reclamantul mai invocă, că și-a creat o afacere în domeniul vânzării-cumpărării și exportării de autocamioane și piese de schimb, prin ce contribuie, la fel ca și cetățenii țării, la bugetul de stat, plătind toate impozitele și taxele prevăzute de legislație.

În anul 2011, în vederea dobândirii cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare, a depus dosarul complet, în conformitate cu prevederile legii la autoritățile competente din cadrul Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (MTIC).

La data de 16.01.2013 a fost informat, că în conformitate cu hotărârea nr. 5 din 17 decembrie 2012 a Comisiei pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova, i-a fost refuzată acordarea cetățeniei Republicii Moldova.

Solicită reclamantul, anularea hotărârii nr.5 din 17.12.2012 de refuz în acordarea cetățeniei Republicii Moldova cet. Abou Elkhir Mohamed și a obliga Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova să acorde aviz pozitiv cererii de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 decembrie 2013, acțiunea s-a admis parțial, s-a anulat hotărârea de refuz în acordarea cetățeniei Republicii Moldova nr. 5 din 17 decembrie 2012 a Comisiei pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova, s-a remis cererea reclamantului Abou Elkhir Mohamed privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova în Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele RM pentru examinare în conformitate cu prevederile Legii cetățeniei RM nr. 1024 din 02 iunie 2000.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Aparatul Președintelui RM a declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2014 a fost admis apelul declarat de Aparatul Președintelui RM, casată hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost scoasă de pe rol.

La adoptarea soluției instanța de apel a constatat că la 21 ianuarie 2013 apelantul a depus la Președinția RM rugămintea privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova.

Prin răspunsul Aparatului Președintelui RM nr. 06/5-01-11 din 22 februarie 2013 apelantului i s-a comunicat că rugămintea de a dobândi cetățenia Republicii Moldova a fost examinată de Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova, aceasta fiind respinsă, dar potrivit art. art. 17 și 20 din Legea cetățeniei RM este în drept să adreseze Președintelui RM o nouă cerere privind acordarea cetățeniei RM.

Procedura dobândirii cetățeniei RM este reglementată de art. art. 32-33 din Legea cetățeniei RM, conform căreia cererea privind dobândirea cetățeniei se întocmește după o cerere-chestionar de o formă stabilită de Guvern, se adresează Președintelui Republicii Moldova și se depune personal la organul teritorial al Ministerului Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor în a cărei rază își are domiciliul solicitantul.

Prin prisma art. 14 alin. (1) din această lege, legiuitorul impune persoanei care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ sarcina de a solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Conform art. 2 din legea menționată, cerere prealabilă reprezintă o cerere prin care autorității emitente sau organului ierarhic superior i se solicită reexaminarea unui act administrativ cu caracter individual sau normativ.

În sensul normei citate, actul administrativ poate fi reexaminat nu numai de organul ierarhic superior, ci și de autoritatea emitentă, la caz, de Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

La caz, instanța de apel a reținut că reclamantul-apelant nu a contestat cu cerere prealabilă actul administrativ contestat. Or, conform art. 267 lit. a) CPC, instanța judecătorească va scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară.

La 30 iunie 2014 Abou Elkhair Mohamed a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a aplicat greșit normele de drept material, interpretând eronat legea. Menționează că instanța de apel a constatat că reclamantul nu a solicitat printr-o cerere prealabilă anularea hotărârii nr. 5 din 17 decembrie 2012, deși au fost prezentate înscrisuri prin care reclamantul a încercat, prealabil adresării în judecată, să soluționeze litigiul apărut și drept dovadă servește copia adresării (cu titlu Rugăminte) către Comisie și răspunsul primit.

La fel, recurentul invocă că instanța de apel a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces. În acest sens, recurentul menționează că cererea de chemare în judecată a fost adresată către Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Invocă că nu a atacat careva decizie a Aparatului Președintelui RM sau careva decizie a Președintelui RM. Curtea de Apel Chișinău a examinat apelul depus de aparatul Președintelui RM, deși acesta nu este parte la proces. Apel putea declara doar un reprezentat cu mandat delegat de intimat.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Abou Elkhair Mahomed nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Instanța de recurs consideră necesar de a se expune asupra argumentului recurentului, precum că dînsul a depus contestat cu cerere prealabilă actul administrativ contestat. Astfel, materialele dosarului nu conțin probe privind respectarea de către recurent a procedurii prevăzute prin lege de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară. Recurentul a înaintat în adresa instituției prezidențiale o „Rugăminte privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova”, prin care a solicitat de a fi admisă rugăminta respectivă de acordare a cetățeniei. „Rugăminta” este întemeiată pe prevederile art. 17 din Legea cetățeniei RM care prevăd condițiile naturalizării. În textul „Rugămînții” nu se conține nici o trimitere

la prevederile Legii contenciosului administrativ, fiind astfel neconformă cu legislația în vigoare și nu poate fi considerată drept o cerere prealabilă. Mai mult, ca atît, răspunsul instituției prezidențiale nu este un răspuns la o cerere prealabilă de soluționare a litigiului în condițiile art. 267 lit.a) CPC, ci este un caracteristic unei scrisori/adresări ordinare sub formă de „rugămintă” a recurentului.

Nu pot fi reținute nici argumentele recurentului, precum că Curtea de Apel Chișinău examinînd apelul depus de aparatul Președintelui RM, deși acesta nu este parte la proces, a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces, iar apel putea declara doar un reprezentat cu mandat delegat de intimat. La acest segment, instanța de recurs menționează că Comisia pentru problemele cetățenilor și acordării de azil politic de pe lîngă Președintele Republicii Moldova are un rol consultativ, astfel, încît, personalitatea juridică necesară pentru a mandata un delegat.

În opinia instanței de recurs, Aparatul Președintelui RM poate fi parte în proces în astfel de cazuri. Or, conform art. 1 din Regulamentului Aparatului Președintelui Republicii Moldova, aprobat prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 47 din 27 aprilie 2012, Aparatul Președintelui Republicii Moldova este autoritatea publică care asigură asistența organizatorică, juridică, informațională și tehnică a activității Președintelui Republicii Moldova în vederea exercitării de către acesta a prerogativelor prevăzute de Constituție și alte legi. Iar conform art. 7 din regulament Întru exercitarea de către Președintele Republicii Moldova a prerogativelor prevăzute de Constituție și de alte legi, Aparatul Președintelui Republicii Moldova asigură reprezentarea Președintelui Republicii Moldova în raporturile cu alte autorități publice, cu mass-media, cu publicul, precum și în instanțele judecătorești.

Astfel, analizînd actele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs, în esența lui, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, căroră instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Abou Elkhir Mahomed ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de Abou Elkhir Mahomed se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru